

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Fideicommissis, Primogenitvris, Et Majoratibvs

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. CLXII. Mediolanan. fideicommissi. Bona alienata pro ære alieno testatoris, & postea recuperata an reincidant in fideicommissum; Et de materia æreis alieni, vel detractionum non percipiendarum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74060)

vel quia fuerit maiorum, vel quia sit conspicua, ita ut melior vel æqualis de facili haberi non possit, vel quod testator particularem affectionem in ea habuerit, tunc rectè intrat opinio *Grammat. decis. 93. & sequacium*, ut hæres contra auctoris factum venire possit ad ipsam rem vendicandam, quamvis ob hereditariam remaneat ex deductis per *Gabr. conf. 125 sub num 22. lib 1. Ad den. ad Buratt. decis. 395. num. 6. plenè Rota in Bonon. fideicommissi de Rubis 30. Maii 1646. Corrado decis. 363. par. 10. recent. & in aliis*, quia est propositio vera, rationabilis, & recepta.

D I S C. CLXII.

Testator, instituto hærede nepote ex filio præmortuo, fideicommissum ordinavit ad favorem diversarum personarum, cum stricta prohibitione alienationis sub poena caducitatis, ac annullationis actus, illam tamen specialem magisque enixam adijciendo respectu domus & quorundam aliorum bonorum stabilitum, mandando, quod si aliquis reperitur ex iusta causa eius verus creditor per hæredem satisfactus, cum autem ob delictum dicti hæredis bona hæreditaria juxta morem à fisco apprehensa essent curarunt creditores testatoris, legitime eorum creditis iustificatis, obtinere à iudice libi adjudicari aliqua ex bonis dictam specificam alienationis prohibitionem habentibus, quæ deinde hæres in gratiam restitutus mediante solutione pretii, ac retrocessione acquisivit, unde defuncto dicto hærede sine successore fideicommissi capaci, eius bona prædicta tanquam libera distraxit in diversos, contra quos vocati ad fideicommissum iudicium vindicationis instituerunt; Atque præsuppositis ad ad favorem actorum, fideicommissi existentia, & pertinencia, suppressis nominibus requisitis sui, an pro actoribus vel reis probabilis respondendum esset.

Respondi resolutionem pendere ab inspectione tituli, sub quo hæres gravatus dicta bona creditoribus per iudicem in solutum data seu adjudicata acquisivit, an scilicet titulo & nomine hæreditario tanquam per viam redemptionis, seu restitutionis mediante solutione debiti, vel potius nomine proprio per viam novæ ac voluntariæ alienationis, unde dicebamur quæstionem videri potius facti quam juris.

Præmissis enim casu, cum bona redire dicantur ad suam primævam causam, coincidunt in fideicommissum, atque pertinent ad vocatos ad illud, quamvis recuperatio seu redemptio facta esset cum pecunia propria hæredis gravati, qui tali casu erit creditor fideicommissi in quantitate, pro qua tanquam legitima detractione retentionem quoque præterdere potest, sed id non influit ad dominium bonorum omniumque effectuum, qui ejusdem domini sequela sunt, ut per *Peregr. de fideicommissis art. 42. numer. 22. Decian. conf. 8. num. 18. lib. 2. Fusar. qui de more alios colligit quest. 629. num. 1. cum sequen. Cæsar. vater dec. 58 & 70. Rotas decis. 101. conferunt quæ in simili de bonis antiquis recuperatis habentur magister apud *Franch. dec. 39. 61. & 64. Fab. de Ann. conf. 4. in fine.**

E converso autem in alio casu, oppositum dicendum esset, quoniam bona semel à fideicommissio pro ære alieno testatoris valide extracta & alienata, finguntur nunquam fuisse in hæreditate ex deductis per *Othob. decis. 225. num. 5. cum sequen.* neque hæres gravatus seu alter fideicommissi possessor prohibetur illa acquirere tanquam tertius ad proprium commodum independenter à fideicommissio, in quod non reincidunt, quoniam nulla ratio suppetit, ut ipse deterioris conditionis esse debeat quocumque extraneo, ut ex *Peregr. ubi supra num. 20. & aliis, Rota apud Rotas dicta decis. 101. quæ est in una Bonona de Clavariis, & in eadem 30. Maii 1642. & 18. Maii 1643. coram Dunozerro inter suas dec. 667. & 708. & magis explicitè in *Fanen. bonorum 4. Decembris 1654. & 21. Junii 1655. coram Zarata in quibus agitur de bonis à fideicommissio extractis pro dotibus constituendis vel restituendis in vim *auth. res que*, deinde quæ ex donatione facta per ipsas mulieres vel ex aliis titulis reversis ad gravatum, & de qua causa habet**

MEDIOLANEN.
FIDEICOMMISSI

Responsum pro veritate suppressis nominibus.

Bona alienata pro ære alieno testatoris, & postea recognita àn reincidant in fideicommissum; Et de materia æris alieni, vel detractionum non percipiendarum ex bonis particulariter alienari prohibitis.

S V M M A R I V M.

- 1 **F**acti series.
- 2 Bona fideicommissaria redempta seu aliâs recuperata per gravatum nomine hereditatis spectant ad fideicommissum, quod est debitor pretii.
- 3 Bona semel à fideicommissio extracta, & valide alienata finguntur in illo non fuisse.
- 4 Hæres gravatus non prohibetur acquirere nomine proprio bona fideicommissaria alienata, quæ non reincidunt.
- 5 Fructus percepti per gravatum non imputantur in debita soluta.
- 6 Ampliatur, etiamsi testator dicat illa extinguere debere cum fructibus, nisi constet esse percepta ad commodum fideicommissi quia aliâs resolvitur in consilium.
- 7 Primæ alienationes sunt valide in causam legitimam.
- 8 Bona subjecta fideicommissio particulari, vel particulariter prohibita non possunt capi pro detractionibus vel ære alieno, nisi in subsidium.
- 9 An ex speciali prohibitione alienationis aliquorum bonorum resurget fideicommissum particulare.
- 10 Declaratur cum distinctione inter rem & actum, ac successorem universalem, vel particularem.
- 11 De alia declaratione.
- 12 Testatore præcipiente heredi gravato solutionem æris alieni, an hæc fieri debeat de proprio.
- 13 Testator potest disponere de bonis heredis, & in illis eum gravare, & quomodo id procedat.

betur etiam actum *hoc tit. vel in altero de dote*: Unde propterea dicebam, quod aut recuperatio sequuta erat primo modo aut secundo. Si secundo rei conventi erant in tuto. Et si primo licet non potuissent se tueri jure domini, bene tamen jure crediti, ac retentionis pro pecunia in dictam redemptionem erogata, quatenus tamen non provenisset ex aliis effectibus eiusdem hereditatis, sed fuisset propria heredis eorum auctoris. Nil obstant quod idem haeres plures fructus ex bonis fideicommissariis percepisset, dictam pecuniam solutam absorbentes ac superantes, quoniam licet plurium opinio fuerit huiusmodi fructus impucandos esse, nihilominus, cessante expresso & claro praecepto testatoris de extinguendis debitis hereditariis cum fructibus, vel de illis investiendis ad commodum fideicommissi, talis opinio esset magis communiter reiecta, ut apud Peregr. art. 35. num. 10. Fusar. quest. 665 plenè Rota apud Buratt. dec. 509. decis. 85. numer. 10. cum sequen. post Merlin. de pignor. & bene dec. 130. numer. 10. post controversias Contrit. ubi ampliat etiam si testator dixisset debita solvi debere cum fructibus, quia id intelligitur per modum consilii ad commodum & favorem heredis, nisi expressè constaret id ordinatum esse per viam praecepti ad commodum potius hereditatis & fideicommissi.

Dicebam quoque, reos conventos, quatenus recuperatio facta esset primo modo, ac de pecunia hereditaria, ita ut praemissa cessaret, quod adhuc jure domini possent se tueri adversus actores tanquam in bonis legitime distractis in causam legitimam, quae alienantibus ex persona eorum auctoris competebat, nisi per actores probaretur de praecedenti consumptione ad communiter notata in l. Marcellus ff. ad Trebell. plenè adden. ad Gregor. dec. 580. & habetur saepius in sua materia sub tit. de detract. ac etiam hoc tit. Nil obstante, quod testatoris prohibitio expressè percuteret etiam causam legitimam, quoniam excepto casu, in quo adhibita esset cautela, quae vulgò dicitur *Soceni*, de qua plenè apud Oribob. decis. 100. & frequenter dicto tit. de detract. huiusmodi praecepta, & prohibitiones parvipendenda veniunt.

Sola tamen difficultas cadere poterat in eo, quod super istis bonis particulariter prohibitis, ut potè particulari fideicommissi subiectis, ut ex parte actorum pretendebatur, fieri non potuerit dicta detractio legitima, minusque alienatio ex causa aris alieni, praesertim chirographarii, quale istud supponebatur nisi in subsidium, & quatenus alia bona hereditaria non suppetent ex deductis per Nat. conf. 199. numer. 8. & Surd. decis. 316. numer. 12. & 14. qui per scribentes pro actoribus allegabantur, quibus addi poterant ceteri collecti per Fusar. quest. 692. Merlin de legitima lib. 2. tit. 1. quest. 0. Rota apud Buratt. decis. 793 ubi Adden. & in aliis frequenter.

Ex pluribus tamen objectis solvi videbatur. Primò ex cessante praesupposito fideicommissi particularis, quod habens speciem legati perneceesse exigit diversitatem personatum, qua cessante, ex sola speciali prohibitione alienationis aliquorum bonorum inducitur quaedam major affectio ergo illa, non autem fideicommissum particulare, juxta ea, quae in proposito habentur firmata praesertim in Reatina fideicommissi de Clavellonibus disc. 129.

Secundò, quod cū non agatur de ipso haerede gravato eiusque successore universali volente impedire fideicommissario immisionem ex causa detractiois seu aris alieni soluti, sed de fideicommissario agente contra tertium possessorem titulo singulari translativo domini cum formali imputatione actus tanquam

invalidi, Tunc ob praesumptionem pro actoribus si validitate militarem, omnis est actoris proventus bonorum existentiam, ex quibus in comotore sequi potuisset, non infringendo particularis actoris iudicium, juxta communem ac receptam distinctionem, quam inter actorem & reum, in successorem universalem heredis gravati, & in ea persona excipientem, ac tertium jure satis frequens habetur sub tit. de detract. ac etiam illo de dote ad materiam auct. res qua super portionem subsidii, & infra in materia legitimi contractoris.

Et tertio clarius, dum non agebatur de alienatione voluntaria facta per ipsum gravatum, sed per iudicem, pro cuius gestis in dubio nullitas presumptio, quod scilicet rite & rectè processum per allegantem nullitatem vel injuriam in non praesumendam probetur iuxta vulgatum axiomam quotidianam, & potissimè si sub iudicio in facto supponebatur, adesse scilicet talia bonorum hereditaria specialiter non prohibita, ex quibus sensum actorum dictum ex alienum solvi debent illaque possessa per eosdem actores, quoniam stabat clara exceptio doli seu inanis circumstantiam text. in l. vendicantem ff. de crisi & cap. cit. de reg. jur. in 6.

Pratendebatur per actores, quod cum actoribus injunxisset haeredi instituto, ut solvere deberet, ita id faciendum esset de proprio, non autem de bonis hereditariis, allegando in id theoriam in l. pradia Cod. de fideicommissis ac deducta per 10. materiam text. in l. si res obligata ff. de leg. 1. primò de portione rata q. 72. Rota dec. 123. par. 6. r. c. cum per Cens. de cens. q. 79. Verum istud videbatur omnino improbabile fundamentum praemissae liquidationis ritates omnino extraneae videbantur à caligante, cutiant controversiam inter haeredem ac legatum rei particularis super oneribus, quibus ipsa res affecta esset; De reliquo autem, licet testator concedatur disponere de bonis heredis, cumque pro in bonis propriis saltem ad limites emolumentum eius, in quo honoratur ex deductis per Duran. de 119. & pluries habetur supra in praecedentibus.

Attamen ista voluntas debet esse expressa, in dubio non praesumitur Duran. ubi supra & cetera. Quod aded verum, ut etiam si testator dicitur debita solvi debere ex fructibus, expressè constituitur debet id fuisse per viam praecepti ad commodum fideicommissi, nam alias praesumitur consilium praesertim.

ROMANA
FIDEICOMMISSIS
SEV
SALVIANI DE PACIFICIS
PRO
PACIFICIS
CVM
CREDITORIBUS PETRUCCI
Causa decisus per Rotam pro Pacificis.
De valida vel invalida alienatione